

מאמר להנחיל אהבי יש

(א) « רבי שמעון פתח ^א להנחיל אהבי יש ואצותיהם אמלא. מאי אהבי, דא אברהם, דאתמר ביה ^ב זרע אברהם אהבי. א"ר אלעזר, אבא אבא, והא ישמעאל ובני קטורה מניה קא אתיין.

(ב) בההוא שעטא ^ב תמה רבי שמעון, אדהכי אתא אליהו. א"ל, בוצינא קדישא שרגא עילאה, שפיר קאמר ר' אלעזר, דלית אהבי אלא זרעא דיעקב. דכתיב ^א ואהב את יעקב. בדח ר' שמעון ונשקיה לר' אלעזר על רישיה, א"ל, בני, ^א אם חכם לבך ישמח לבי גם אני. קום ברי ויתגלי רזא דהאי קרא, אנדעזע, וקם על רגלוי.

(ג) א"ר שמעון, להנחיל אהבי י"ש, מאי יש, דא רזא דיוכל ושמטה, דלא מסר יתהון קב"ה לשאר עמין, אלא לעמא קדישא. ובשעתא דישראל נטרין

חלופי גרסאות

א בדפויי כתבו מה שנמצא ישן מן הזהר מפרשת בהר סיני. ב נ"א תווה (דפוסים ראשונים).

מסורת הזהר

(א) (משלי ח) הקסה"ז ס ז"ח בשלח אות ט. (ב) (ישעיה מא) כ"א קצו. (ג) (מלאכי א) שמות דש ז"ח ד' נב ט"ג. (ד) (משלי כג).

להנחיל אוהבי יש

שכתוב ואוהב את יעקב. שמח ר"ש, ונשק לר' אלעזר על ראשו. א"ל בני, אם חכם לבך ישמח לבי גם אני. קום בני, ויתגלה הסוד של הכתוב הזה. נודעזע ר"א, וקם על רגליו.

(ג) א"ר שמעון להנחיל וגו': אר"ש, להנחיל אוהבי יש. מהו יש. ומשיב, יש, הוא סוד שמטה ויובל כי החכמה נקראת יש, ושמטה ויובל, ה"ס מלכות ובינה בהארת חכמה, שלא מסר אותם הקב"ה ליתר העמים, אלא לעם הקדוש. ובשעה שישראל שומרים שנת

הסולם

מאמר

(א) רבי שמעון פתח וכו': ר"ש פתח, להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. מהו אוהבי. זה הוא אברהם, שנאמר בו, זרע אברהם אוהבי. א"ר אלעזר, אבא אבא, והרי ישמעאל ובני קטורה באו ממנו. לפיכך, אין אוהבי אלא יעקב שמסתנו שלמה.

(ב) בההוא שעטא תמה ר"ש וכו': באותה שעה תמה ר"ש, בתוך כך, בא אליהו. א"ל. מאור קדוש נר העליון, יפה אמר ר' אלעזר. כי אין אוהבי אלא זרעו של יעקב.

(דפויי דף מ"ט ט"ג)

ב זהר **בהר** **חדש**

שְׁתָּא דְשִׁמְטָה כְּדָקָא יְאוּת, נִשְׁמַתְהוֹן דְצַדִּיקָא מִשְׁתַּעֲשָׁעֵן בְּגִנְתָּא דְעָדָן, וְאַתְהֲדָרוּ
 חֲדָתִין. וְעַלֵּיהוּ אֲתָמַר, ^(א) וְקָנִי ה' * יַחְלִיפוּ כַח.

(ד) וְתוּ, יִפְלְהוּ נִשְׁמַתִּין קַב"ה טָבִיל לֹון בְּנִהְרָא דְתַמְשִׁין, דְכְּגִנְתָּא
 דְעָדָן דְלַעֲלֵא, וְאַתְקַרִי נְהַר דִּינֹור.

(ה) וּבְרִנָּא דְשִׁמְטָה וְיֹובֵל, קָבֵל קַב"ה צְלוּתָא, דְשָׁרָה רַבְקָה רַחֵל וְלֵאָה
 וְזֹלְפָה וּבִלְקָה. דְהָא יִפְלְהוּ אֲתַרְשִׁימוּ ^(א) בְּה"א ה"א, יִדְהִיא שְׁמַטָּה וְיֹובֵל.

(ו) וּבְגִין דְחֹת רַחֵל דְאַתְרָמִיו שְׁמַטָּה וְיֹובֵל בְּשָׂמָא דְלֵאָה, וְהִיא לִית לָהּ
 רְשִׁימוּ דְה"א, מִיַּד אֲמַרְהּ הִנֵּה אֲמַתִּי בִלְקָה דְאִית בָּהּ תְּרִי. סוּפִיָּה דְיֹובֵל,
 יִבְרִישָׂא דְשָׂמָא דְלֵאָה, וּבְסִיפָא דְשָׂמָא דְרַחֵל.

מְאָמַר עוֹשָׂה צְדָקָה בְּכָל עַת

(ז) ^(א) וְכִי בְּכָל עַת יִכִּיל בְּרַ נֶשׁ לְמַעַבְד צְדָקָה, א"ה תְּרִיסַר ^(א) שְׁעֵתִי בִימָמָא
 מֵאֵן יִכִּיל. אֲלָא הָכִי אֹולִיפְנָא, מֵאֵן דְעָבִיד צְדָקָה, בְּכָל עַת עָבִיד. מֵאֵי
 בְּכָל עַת, כּד"א ^(א) וְאֵל יָבֵא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ, וְאוּקְמוּהָ.

חֲלוּפֵי גִרְסָאוֹת

(א) (ישעיה מ) הקפחתי ריז. (ו) (ויקרא טז) לך עז תקיח
 ג' נ"א קב"ה כלהו נשמתין (דפוסים ראשונים). ד' נ"א
 בכלהו (דפוסים ראשונים). ה' נ"א בהא דהא שמטה ויובל
 (ווינציא) נ"א בהא דה"א שמטה ויובל (קראקא). ו' ה"ג
 דפוס מונקאטש במרוכבים נ"א ל"ג דה"א. ז' נ"א ברישא דשמא קרישא דלאה ובסיפא דשמה דלאה (קראקא). ח' בדפוס
 כתבו עוד לפרשת בהר סיני בסוף [נ"א וסוף ווינציא נ"א סוף קראקא] מימרא דר' יוסי על בטח בה' ועשה טוב דף
 קי"א. ט' נ"א זמני (ווינציא).

מסורת הזהר

הסולם

מאמר **עושה צדקה בכל עת**

שנת השמטה כראוי, משתעשעים נשמות
 הצדיקים בגן עדן, ומתזורים להיות חדשים.
 ועליהם נאמר, וקני ה' יחליפו כח וגו'.
 בשמה של לאה, דהיינו בה' שבסוף השם,
 והיא אין לה רשימו של ה'. מיד אמרה
 הנה אמתי בלהה, שיש בה ב' ההיו, תהיה
 ה' אחת בשבילי. האות ל' שבסוף יובל, היא
 בראש השם לאה, ובסוף השם רחל.

מאמר עושה צדקה בכל עת

(ז) **וכי בכל עת וכי:** חסרה תחילת
 המאמר, והוא בסוף הזהר פרשת בהר. אות
 ט"ב. כתוב, עושה צדקה בכל עת. שואל,
 וכי בכל עת יכול האדם לעשות צדקה, והרי
 אפילו י"ב שעות ביום מי יוכל לעשות צדקה.
 ומשיב. אלא כך למדנו. מי שעושה צדקה,
בכל עת הוא עושה. מהו בכל עת. הוא כש"א,
 ואל יבא בכל עת אל הקדש. והעמידוהו,
 שהיא המלכות הנקראת **עת**. ויסוד נקרא **כל**.
 והעושה צדקה, גורם יחוד יסוד ומלכות.
 הנקראים, כל עת.

ולא

(ד) **ותו כלהו נשמתין וכי:** ועוד.
 שהקב"ה טובל כל הנשמות בנהר של חמשים,
 שבגן העדן העליון, ונקרא נהר דינור. שמשם
 מקבלות טהרתם ושלמותם.

(ה) **וברזא דשמטה ויובל וכי:** ובסוד
 שמטה ויובל קבל הקב"ה תפלת שרה רבקה
 רחל לאה, וזלפה ובלהה, שכולן נרשמו באות
 ה' בסוף השם, שהיא שמטה ויובל, דהיינו
 מלכות, שהיא ה' אחרונה שבשם הוי"ה, הנקראת
 שמטה. ויובל שהוא בינה, שהיא ה' ראשונה
 של השם הויה הנקראת יובל.

(ו) **ובגין דחזת רחל וכי:** ומשום
 שראתה רחל, שהשם שמטה והשם יובל נרשמו
 (דפוס דף מ"ט ט"ג * ט"ד)

זהר בהר חדש ג

ח) ולא תימא בכנסת ישראל בלחודוי, דאיהי עת רעווא קדישא דצדיק, אלא אפילו בכל עת דלתתא, אסגי צדקה עלייהו, ואתער צדקה בכולהו בעילאי ובתתאי. ובג"כ ישוי ב"נ לפיה ורעותיה, ונדבק ביה בקב"ה.

ט) כיון דמטו קמיה דרבי שמעון, סחו ליה עובדא. אמר, ומה דא בלחודוי, אלא כל מאן דאחיד באילנא דחיי, ישתויב בהאי עלמא, ואפילו מן מותא דעלמא, משאר בני נשא, כל שפן ממותא אחרא.

מאמר למה לא מתערי מזונות לת"ח

י) אר"ש, בכולהו איתער צדקה אילנא דחיי. והאי יאהו אתר דמזונא לכולי עלמא. תלמידי חכמים מאי עבידתיהו, דהא אינון בצדקה אחידן, וכל בני עלמא בזכותיהו ניוזנין בהו ממש, ואינון לא יכלין לאתון בהו ממש. בגין דאשתדלי באורייתא, ומאן דאשתדל באורייתא, אשתדל באילנא דחיי דכל בני עלמא ניוזנין מניה. אשתכח דת"ח מתערי מזוני לעלמא ושלמא. אי לכל בני עלמא מתערי מזונא, לון אמאי לא מתערי.

יא) אלא, תלמיד חכם הוא אילנא דחיי ממש, ואילנא דחיי לא מתון, אלא מן העוה"ב, והעולם הפא לא אשתכח בהאי עלמא. אלא בתר דעאל לתהווא עלמא, קדין אתון ביה, ואתנטען שרשוי עליה.

חלופי גרמאות

י נ"א אפילו (קראקא). כ ברפוס קראקא נראה שחטר שורה בטעות מן כל מאן עד עלמא. ל נ"א דשאר (ווינצא בסוגריים). ח ה"ג ברפוס מונקאטש במרובעים נ"א ל"ג ממותא (רפוסים ראשונים). 1 נ"א אתר איהו (רפוסים ראשונים). ס נ"א ל"ג לכולי עלמא (רפוסים ראשונים). ט נ"א מוסיף עלמא דהא כל בני עלמא לא יכלי לאתערא צדקה עליהו (מונקאטש במרובעים). פ נ"א ל"ג מן באורייתא עד באורייתא (קראקא). צ נ"א דמתערי מזונא אמאי ול"ג לון (קראקא). ק נ"א תא חזי (ווינצא). ר נ"א ל"ג עלמא (קראקא).

מאמר	הסולם	למה לא מתערי מזונות לת"ח
ח) ולא תימא בכנסת וכו': ואל תאמר, שחפידוש הוא בכנסת ישראל בלבד, שהיא המלכות מפני שהיא עת רצון הקדוש של הצדיק, שהוא יסוד הנקרא כל. אלא אפילו בכל עת שלמטה דהיינו תלמידי חכמים שבעולם הזה, תרבה צדקה עליהם ותתעורר הצדקה בכלם, בעליונים ובתחתונים. ומשום זה. ישום האדם לכו ורצונו ויתדבק בהקב"ה.	י) אר"ש בכלהו אתער וכו': א"ר שמעון, הצדקה מעוררת בכלם עץ החיים, הן חיים גשמיים, והן חיים רוחניים. והוא מקום הנותן מזון לכל העולם. שואל, תלמידי חכמים מה הם מעשיהם, הרי הם אחוים בצדקה, וכל בני העולם בזכותם נזונים ממש בהם, והם עצמם אינם יכולים להיות ניוזנים ממש, כי הם עוסקים בתורה, ומי שעוסק בתורה, עוסק בעץ החיים, שכל בני העולם נזונים ממנו, ונמצא שתלמידי חכמים מעוררים המזון בעולם והשלום. ואם המזונות מתעוררים לכל בני העולם על ידיהם למה להם עצמם, אין המזון מתעורר.	למה לא מתערי מזונות לת"ח
ט) כיון דמטו קמיה וכו': כיון שהגיעו לפני ר' שמעון ספרו לו המעשה. אמר, וכי זה בלבד, אלא כל מי שעושה צדקה, ואתו בעץ החיים, ינצל בעולם הזה ואפילו מן המות שבעולם שביתר בני אדם, דהיינו מהמות הגשמי. וכל שכן ממות אחר, דהיינו ממות רוחני.	יא) אלא תלמיד חכם וכו': ומשיב. אלא תלמיד חכם הוא עץ החיים ממש, שהוא ד"א	יא) אלא תלמיד חכם וכו': ומשיב. אלא תלמיד חכם הוא עץ החיים ממש, שהוא ד"א

(רפוי"ך מ"ט ט"ד)

ד זהר **בהר** **חדש**

(ב) השתא אכלי מאיבא דאילנא דחיי. ומאן איהו, שהוא אתר דאשתפח לגבי מספינא, וְאִיהוּ אַקְרִי פְרִי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַגֶּן. וְעַד אֲכָלִי מִהוּא פְרִי בְּהַאי עֲלָמָא.

(ג) וְעַד תְּנִינָן, הם ניזונין בְּרוּעַ. מאי זְרוּעַ. גְּבוּרָה. וְאִינוּן זְמִינִין לְעוֹלָם הַבָּא. דְּמִזוּנָא דְעוּה"ב לֹא אִיהִי בְּהַאי עֲלָמָא, אֶלָּא צְמֻצְמָא זְעִירָא, דְחִילָא דִּילִיהּ אֲשֶׁתְּפַח בְּמַתִּיקוּ דְאוּרִיטָא. וְדָא טַעְמִי עַל הוּא אִיבָא דְאִילְנָא תְּתָאָה, וְדָא הוּא חֲדוּתָא וּמִזוּנָא דִּילְהוּן.

(ד) כִּינָן דְעֶבְרִין מְהַאי עֲלָמָא, כְּמָה נַחְלִין עֵילְאִין דְעוּה"ב, סְתְרִין לְדוּכְפִייהוּ, וְיִשְׁתַּרְשׁוּן בֵּיהּ, וְיִסְתַּלְקוּן לְעֵילָא, כְּדִין "עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זולתך יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ. "מֵאֵן יַעֲשֶׂה. דָּא יוֹבְלָא, הוּא דְאֶקְרִי הָעוּה"ב. לְמַחְכָּה לוֹ, וְדָאִי דְלֹא בְּעֵינִין מִזוּנָא בְּעֲלָמָא דָּא, בְּעַד דְאַתְקִינוּ לְמִזוּנָא דִּילְהוּן וְהַאי מִזוּנָא דִּילְהוּן דְבְּעוּה"ב. וְעַד זְכָאִין אִינוּן בְּכוּלָא, דְעֲלִייהוּ כְּתִיב עֵין לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זולתך יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ .

מאמר עשרה הראשונים שבבית הכנסת

(מו) יתא תזי, כִּינָן דְבְּגִי נְשָׂא אֲשֶׁתְּלִימו שְׂיִיפוּי, בְּהוּא זִימְנָא אֲתִתְקַן

חלופי גרסאות

מסורת הזהר (ישיעה סד) לעיל יתרו אות קט. ש נ"א ואיהו (קראקא). ת נ"א סעורתא (קראקא). א נ"א מאי (ווינציא) נ"א מה (קראקא). ב נ"א עד דאתקן (דפוסים ראשונים). ג נ"א ומאי (דפוסים ראשונים). ד נ"א העוה"ב (קראקא). ה בדפוי"י כתבו ע"כ. ו בדפוס מונקאטש כתוב זה שייך דף קכ"ו ע"א אחר פסוק הוא עשך ויכוננך נ"א זה שייך דף קכ"ו קודם פסוק איש כי יפליא דאתפרש (דפוסים ראשונים). ז נ"א דבר נש (דפוסים ראשונים).

מאמר **הסולם** **למה לא מתערי מזונות לת"ח**

ז"א, ועץ החיים, שהוא ז"א, אינו ניזון אלא מן העולם הבא, שהוא בינה, והעולם הבא אינו נמצא בעולם הזה, אלא אחר שיוצא מעוה"ז ונכנס לעולם ההוא, אז נזון בו, מעוה"ב, ורשיו נטועים עליו.

(ב) השתא אכלי מאיבא וכו': עתה בעוה"ז הם אוכלים מפירותיו של עץ החיים, ומי הוא. היינו אותו מקום הנמצא אצל העני, שה"ס המלכות הנקראת עניה, שאין לה מעצמה כלום אלא מה שנותן לה ז"א. והיא, המלכות, נקראת פרי העץ אשר בתוך הגן. ועל זה, הם אוכלים מאותו פרי, שהיא המלכות, בעולם הזה.

(ג) וע"ד תנינן הם וכו': וע"כ למדנו, הם הצדיקים, נזונים ברוּעַ (ברכות יז:) מהו זרוּעַ, היא גבורה, והם עתידים לעולם הבא. כי מזונות עולם הבא, אינם בעולם הזה אלא צמצום קטן של הכח שלו נמצא במתיקות (דפוי"י דף מ"ט ט"ד)

למה לא מתערי מזונות לת"ח התורה. וזה הם טועמים מאותו פרי של האילן התחתון, שהוא המלכות. וזה הוא השמחה והמזון שלהם.

(ד) כיון דעברין מהאי וכו': כיון שיוצאים מהעולם הזה, כמה נחלים עליונים של העולם הבא, מסבכים את מקומותיהם, והם משתרשים בו בעוה"ב, ועולים למעלה מעוה"ב, אז נאמר עליהם, עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו. מי יעשה. זה הוא יובל, שהוא בינה, אותו הנקרא עולם הבא. למחכה לו, ודאי שהם הצדיקים, שאינם רוצים מזון בעולם הזה, מטרם שהתקינו המזון שלהם, והמזון הזה שלהם, הוא בעולם הבא. וע"כ הם זכאים בכל וכל, ועליהם כתוב, עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו.

מאמר עשרה הראשונים שבבית הכנסת

(טו) ת"ח כיון דב"ע וכו': חסר תחלת הענין. תמצאהו בפרשת נשא (אות ק"ו) וזה הוא

זהר בהר חדש ה

פל שייפא כדקא יאות. *) כגוןא דא, כין דשכינתא אקדימת לבי כנישתא, בעיין עשרה דישתפחון תמן פחדא, וישתלים מה דישתלים, לבתר דיתפקן פלא. "ובמה הוא תיקונא דכלא, כד"א, "ברב עם הדרת מלך, וע"ד עמא דאתיא לבתר כן, בלהו תיקונא דגופא.

טז) וכד אתת ואקדימת שכינתא, וכני נשא לא אתיין פחדא כדקא יאות, קב"ה קארי, "מדוע באתי ואין איש. מאי ואין "איש. דלא מתתקני שייפי, ולא אשתלים, אין איש ודאי, וכגין דא ואין איש דייקא.

יז) ות"ח, בשעתא דגופא אשתלים לתתא, קדושה עלאה אתיא, ועאל בהאי גופא, ואתעביד תתאה כגוןא דלעילא ממש. וכדין בלהו בעיין דלא יפתחון פומא במילי דעלמא, כגין דהא קיימי ישראל בשלימו עלאה, ומתקדשי בקדושה עלאה. זכאה תולקהון כ.

מסורת הזהר חלופי גרסאות

(ח) (משלי יד) תרומה תרצב, ט) (ישעיה ו) ויהי כה, ט) נ"א לא גרסין איש (קראקא), י) נ"א בשלימו (דפוסים ראשונים), כ) בדפוס כתבו איש כי יפליא וגו'.

מאמר הפולם עשרה הראשונים שכבות הכנסת

הוא. זכאה ההוא בר נש וכר': אשרי הוא האיש הנמצא מעשרת הראשונים בבית הכנסת. משום שבהם נשלם מה שנשלם, כי אין עדה פחות מעשרה שה"ס הנראת ע"ס של השכינה. והם מתקדשים תחילה בשכינה. וכבר למדנו, וצריכים שיהיו נמצאים בבית הכנסת עשרה בבת אחת. ולא יבואו קצתם קצתם, כדי שלא תתעכב שלמות האברים, כי האדם, עשהו הקב"ה בפעם אחת, והתקין לו כל האברים ביחד. ז"ש, הוא עשך ויכוננך. (עד כאן מהזהר, ואח"ז הוא, מה שכתוב כאן) בוא וראה, כיון שנשלמו כל אבריו של האדם, באותה עת כל אבר ואבר נתתקן בפני עצמו כראוי. אבל מטרם שנשלם כולו, אף אבר אחד ממנו אינו מתוקן. כעין זה היא השכינה, כיון שהשכינה הקדימה לבית הכנסת, צריכים שימצאו שם עשרה ביחד, כנגד ע"ס של השכינה, שהיא קומה שלמה, ואז נשלם מה שנשלם. וכל עוד שאין שם עשרה אף אחד מהם אינו נשלם. ולאח"כ שנתתקן הכל, ובמה הוא תקון הכל. היינו כמ"ש, ברב עם הדרת מלך וע"כ העם הבא אח"כ, אחר עשרת הראשונים שכבר

השלימו אברי השכינה, שה"ס עשר ספירות שלה, כולם תקון גוף השכינה. מטעם, ברב עם הדרת מלך.

טז) וכד אתת אקדימת וכר': וכשהשכינה מקדימה ובאה, ובני אדם עוד לא באו עשרה ביחד, כראוי. קורא הקב"ה, מדוע באתי ואין איש. מהו ואין איש. היינו שהאברים לא נתתקנו כלומר שאפילו יש שם תשעה אנשים גם אחד מהם עוד לא נתתקן כנ"ל בסמוך, ולא נשלם גוף השכינה. כי כשהגוף לא נשלם בעשרה, אין איש ודאי, אף אחד מהם אינו שלם. ומשום זה, ואין איש הוא בדיוק.

יז) ות"ח בשעתא דגופא וכר': ובוא וראה, בשעה שהגוף נשלם למטה, דהיינו שיש עשרה, באה קדושה עליונה ונכנסת בגוף ההוא, ונעשה התחנות, כעין של מעלה ממש. כי ע"ס של השכינה, מתלבשים בעשרה של העדה. אז כולם צריכים שלא יפתחו פיהם לדבר בדברי העולם, משום שישאל נמצאים עתה בשלמות העליונה, ומתקדשים בקדושה העליונה ואשרי חלקם.

סליק פרשת בהר

(דפוס ידף מ"ט ט"ד *) דף ג' ט"א

